

Tekstil praktutstilling

UTSTILLING: Tekstilkunstens grand old lady Turi Gramstad Oliver leverer en visuell og estetisk vitamininn-sprøyting av de sjeldne, skriver vår anmelder.

Trond Borgen
Kunstkritiker i Aftenbladet

Rogaland kunstsenter: Turi Gramstad Oliver, *Kretsløpet*. Tekstil, tegning, t.o.m. 16. april

Fargeglade, myke tekstiler; sirlike sting og sprelske; dekorativ helhet og ekspressiv kraft – her er et langt og allsidig kunstnerskap oppsummert på beste måte. Turi Gramstad Oliver har jo holdt på en stund; i dag er hun tekstilkunstens grand old lady her i distriktet. I hennes omfattende retrospektive mønstring i Rogaland kunstsenter spenner verkene over hele 56 år – det gir oss en god forståelse av denne kunstnerens billedverden og hennes ulike teknikker, og det gir oss i tillegg et interessant innblikk i norsk tekstilkunsts utvikling fra et omdømmemessig beskjedent kunsthåndverk på 1960-tallet, via syttitallets større selvbevissthet og den tids økende interesse for applikasjonskunst, fram mot full anerkjennelse av tekstile verk som billedkunst, på lik linje med tradisjonelle teknikker og medier som maleri, skulptur og grafikk.

Gramstad Oliver har vært med på hele denne reisen, som altså nå munner ut i en utstilling som er en visuell og estetisk vitamininn-sprøyting av de sjeldne. Vakkert folder den seg ut i sin fulle rikdom.

Fine tråder

Andre norske tekstilkunstnere har vært mer nyskapende, banebrytende eller konfronterende. Brudd med konvensjoner er ikke det sentrale i denne utstillingen, snarere konsentrasjon og kontinuitet. Det går en linje av fine tråder fra det første arbeidet her, «Uten tittel» fra 1967 – en kompakt vekstbiotop for tekstilkunstens kombinasjon av applikasjon og broderi og åpenbart inspirert av hippens flower power – til en avklart eleganse utover på 2000-tallet. Spranget er stort fra det lille «Komposisjon» 2004, utført som broderi på papir, med sitt grafiske svart-hvitt uttrykk, til det monumentale, fargesterke og svulmende kraftfulle «Yggdrasil» i broderi og applikasjon, laget som utsmykking av Vardeneset skole i 1983. I serien «Lyriske stykker» fra 1980, i Uis' eie, er alle elementene innordnet en dekorativ helhet av større former og flater, noe som understreker Gramstad Olivers klare blikk for komposisjonens ornamentale styrke. Det var jo nettopp dette som gjorde hennes 20 år som designer ved Figgjo AS til bedriftens store aktivum og brakte keramikkdekoren hennes ut til samlere verden over. Utstillingen gjør et lite punktnedslag også i denne delen av karrieren. I tekstilkunsten krysser hun ubesvæ-

ret grensene fra det store, eksotisk praktfulle broderi- og tekstilarbeidet «Fragmenter fra en reise» til den like fine ornamentale elegansen i reiseskildringer og -minner utført med blyant og pensel. Og pappen anvendes som underlag for broderi i det lille, konsentrerte «Kvinnetrete» og et par andre verk. Kvinneperspektivet er til stede i flere arbeider, men uten at Gramstad Oliver reduserer det til billig plakatkunst. Sterkest er nok «Valmuen» fra 2004, laget som en kryssning av broderi og en intrikat og forfintet blandingsteknikk; selv om dimensjonene her er moderate, vil jeg karakterisere dette som et hovedverk her.

Fiberkunst

Utstillingstittelen, «Kretsløpet», er dekkende for Gramstad Olivers eksperimenterende vilje, for hun klipper ofte opp tidligere arbeider og resirkulerer det i andre former, som i «Å sitte på kunst» 1–4, trekrakker trukket med tekstilrester. Og ikke minst ser vi eksperimenteringen i to større papirarbeider fra 1997 hvor hun har blandet inn tekstilbiter i sitt håndlagde papir. Det er utstillingens eneste svakhet at ikke flere slike hybridverk er med, for dette er tidstypisk for nittitallets eksperimentering med det utvidede tekstilbegrepet, som vi gjerne kan kalle fiberkunst, og som Gramstad Oliver leverte viktige bidrag til. Denne utstillingen er en vakker og fargerik vandring i et markant kunstnerskap, og den er strøket montert i et lokale som stadig åpenbarer nye perler bak hvert et hjørne.

Turi Gramstad Oliver, «Yggdrasil 1983», broderi og tekstil, tilhører Vardeneset skole.

TROND BORGEN

Goshev (Bulgaria/Østerrike) og Mykhailo Makunts (Ukraina).

I tillegg vil selvsagt festivalsjefen selv, Kiril Kutin, delta.

I forlengelsen av dette blir det også en konsert tirsdag 14. Da skal de 15 elevene fra mesterklassen vise hva de kan. Også de tilfører festivalen et internasjonalt preg – 14–22-åringene kommer blant annet fra Kina, Frankrike, Belgia, Mexico og Tyskland. De får undervisning i samarbeid med Barratt Due Musikk institutt i Oslo, Universitetet i Stavanger og Stavanger katedralskole er med på mesterklassene.

De vil få undervisning av Plamena Mangova, som fikk andrepri i verdens største pianokonkurranse, Queen Elisabeth Competition.

Kiril Kutin tar altså stor økonomisk risiko med denne festivalen. Det er han fullstendig klar over, men det demper ikke entusiasmen.

– Jeg håper publikum oppdager denne festivalen, og at andre støttespillere ser verdien av den. Jeg gir meg nemlig ikke!